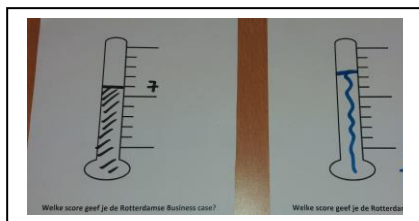

Verslag workshop Vakinhoudelijke aansluiting (bedrijfs)economie Werkconferentie 5 maart 2019

Tijdens de workshop 'De Rotterdamse Business Case en studiesucces' hebben we met docenten, die hebben deelgenomen aan de Business Case en docenten die overwegen om deel te gaan nemen, ervaringen gedeeld en van gedachten gewisseld over o.a. de huidige opzet van de case, de handleiding, de consultancymiddag en regiofinale. Voldoen de verschillende onderdelen aan onze verwachtingen en bereiken we het doel dat we voor ogen hebben? Daarnaast zijn de deelnemers bijgepraat over het onderzoek waar de werkgroep mee bezig is: 'Het verschil in studiesucces tussen studenten met en zonder M&O'.

1. Praktijkervaringen: welke score geven we de Rotterdamse Business Case?

De Business Case krijgt gemiddeld een 7,5. Docenten die hebben deelgenomen vinden de case leuk en praktisch.

Leerlingen kunnen zich iets voorstellen bij het product. Er komen veel verschillende invalshoeken/ elementen aan bod. Als docent kan je er veel mee. Eén docent geeft aan dat hij de case wat had onderschat. De leerlingen moesten wennen aan de manier van werken. We bespreken dat dit een van de doelen van de case is: kennis maken met werkvormen die gangbaar zijn in het eerste jaar van het hbo. Tip: zorg voor een goede voorbereiding en bedenk als docent waar je de nadruk op legt. Financieel kan je heel diep gaan, maar je kan het ook beperken. De docenten geven aan dat leerlingen ondersteuning nodig hebben bij

het onderdeel 'Financiën' terwijl het onderdeel 'Marketing' wat makkelijker toe te passen is.

2. Business Case: Uitwisselen van ideeën en ervaringen

We hebben aan drie gesprekstafels met elkaar besproken of de verschillende onderdelen voldoen aan onze verwachtingen/wensen en of we ons doel bereiken. Hieronder volgt een samenvatting per onderdeel.

A. Zijn er aanpassingen/aanvullingen nodig in de handleiding?

De deelnemers vinden de manier waarop de leerlingen worden ingedeeld in groepen erg leuk. Ze geven aan dat de leerlingenhandleiding lang en pittig is en dat leerlingen het lastig vinden om de aandachtsgebieden integraal te koppelen. De volgende ideeën/ feedback wordt besproken:

- Het algemene tekst over het hbo kan worden weg gelaten. Zorg voor een systematische en heldere opdrachtstructuur + bronnen. Waar moeten leerlingen naar kijken? Voorstel structuur: eerste onderzoek (DESTEP/SWOT) voor juiste keuze en dan pas de opdracht.
- In het beoordelingsformulier staan nu de beschrijvingen van onvoldoende (tweede kolom) naar goed (vierde kolom). Een deelnemer geeft aan dat ze de rijen graag zou omdraaien. Dus: goed, voldoende, onvoldoende.
- Het business canvas model uit het nieuwe BE programma zou kunnen worden geïntegreerd in de case.
- SWOT en DESTEP is veel. DESTEP zou kunnen worden weggelaten. Eventueel zou vijf forces (model van Porter) kunnen worden toegevoegd.

B. Is een 2e case of een variant op de case nodig?

Een nieuwe casus is niet nodig. Docenten zijn nu bekend met het verhaal.

De e-bike is nog steeds actueel. De deelnemers geven aan dat varianten ook mogelijk zijn door eigen invulling van de docent.

De volgende aanvullingen worden genoemd:

- Een format voor expl. begroting/lig. begroting zou helpen.
- Bij het onderdeel financiën: meer een link leggen met de stof van BE: havo 4-> invullen begroting voldoende. 5 vwo-> uitgebreider.
- Eind oordeel van de bank.
- Toevoegen vijfkrachtenmodel van Porter. Voorstel: omgeving van het bedrijf te laten analyseren mbv DESTEP of Vijfkrachtenmodel.
- Het is belangrijk om keuzemogelijkheden (strategie) te blijven geven. Niet open laten.

C. Zijn de onderdelen van de consultancymiddag/ regiofinale passend?

De deelnemers zijn tevreden over de opzet van de consultancymiddag. Ze vinden de setting gemoedelijk en het interview met de studenten interessant. Als voorwaarde voor een goede consultancymiddag wordt genoemd dat de leerlingen al minimaal drie keer aan de casus moeten hebben gewerkt voordat ze naar de consultancymiddag komen.

De volgende ideeën/ aanvullingen worden geopperd:

- Laat de student tijdens het interview iets vertellen over zijn/haar opleiding in relatie tot de casus/ een van de aandachtsgebieden.

- De begeleidende studenten beter voorbereiden door hen bijvoorbeeld gerichte vragen mee te geven die ze de leerlingen kunnen stellen. De studenten zouden meer moeten sturen op het gesprek over de casus en hen zo verder helpen.
- Sommige scholen hebben al eens een rondleiding in het gebouw gehad. Dit onderdeel kan dan vervallen.
- Het zou leuk zijn om een hele dag op de Hogeschool aan de casus werken en dan aan het eind van de middag de consultancybijeenkomst te houden.

De deelnemers waren ook erg enthousiast over de regiofinale. Ze vonden de opzet van de finale en een jury bestaande uit hbo-docenten en studenten goed werken. De volgende ideeën/ aanvullingen worden geopperd:

- Geef de leerlingen een naambordje en laat ze tijdens de inloop mengen met de leerlingen van andere scholen.
- Laat de jury gelijk na de presentatie een tip en top aan de groep geven.
- De jury zou na de presentatie aan iedere groep één of twee vragen kunnen stelen.
- Als de finale 's avonds wordt gehouden zouden ook de ouders kunnen komen kijken. Hierbij wordt wel opgemerkt dat dit organisatorisch lastiger zal zijn voor het vo.

3. Eerste resultaten Onderzoek verschil in studiesucces tussen studenten met en zonder M&O

Als werkgroep horen we regelmatig de volgende uitspraak: 'Het studiesucces van studenten die examen hebben gedaan in M&O/bedrijfseconomie is groter dan studenten die alleen economie hebben gehad op de havo.'

We vroegen zich af of dit onderbuikgevoel echt klopt en wilden dit vermoeden staven met cijfers. Om dit te kunnen beoordelen hebben we de BMI-cijfers van het propedeuserendement en de uitval in het 1e jaar van de afgelopen 5 jaar bekeken. Dit hebben we gedaan voor 11 opleidingen van de 4 economische instituten van de Hogeschool Rotterdam.

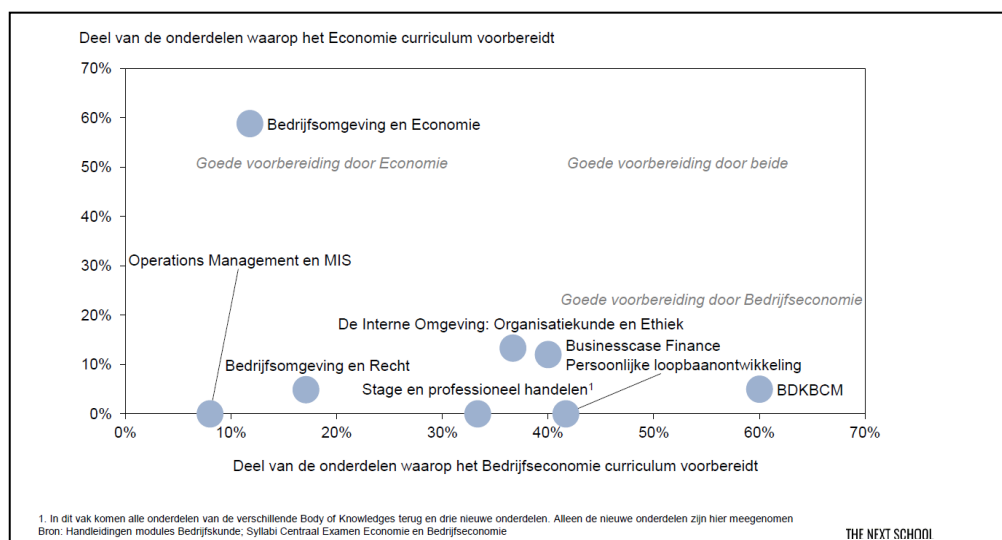
Conclusie 1:

Als we kijken naar de uitval in het eerste jaar dan valt op dat studenten die op de havo het vak M&O hebben gevolgd bij 10 van de 11 economische opleidingen minder vaak uitvallen dan studenten die alleen examen hebben gedaan in het vak economie. Bij 5 opleidingen (International Business and Management Studies, International Business and Languages, Financial Services Management, Bedrijfseconomie en Commerciële economie) is dit verschil in uitval meer dan 5%. Bij Trade Management gericht op Azië is de uitval van studenten met M&O juist groter.

Conclusie 2:

Als we kijken naar het propedeuserendement dan valt op dat studenten die op de havo het vak M&O hebben gevolgd bij 6 van de 11 economische opleidingen vaker hun propedeuse binnen 1 jaar halen dan studenten die alleen examen hebben gedaan in het vak economie. Bij 4 opleidingen (Business IT& management, Accountancy, Bedrijfseconomie, International Business and Management Studies) is dit verschil in het propedeuse-rendement meer dan 5%. Bij Financial Services Management en Trade Management gericht op Azië is dit juist andersom.

Een van de deelnemers denkt dat studenten eerder uitvallen op financiële vakken en al helemaal als ze geen BE hebben gehad. Een vervolgvraag is hoe de examenprogramma's van Economie en M&O/Bedrijfseconomie aansluiten op het curriculum van de economische hbo-opleidingen. The Next School heeft een pilotonderzoek uitgevoerd. Voor de opleiding Bedrijfskunde is per onderwerp uit de modules van jaar 1 gekeken of hetzelfde onderwerp ook voorkomt in het in het Havo-curriculum. Een van de deelnemers merkt op dat er wel een verschil is tussen de inhoud van het onderwerp kostenstructuur binnen bedrijfskunde en het vak Economie. Binnen deze analyse is inderdaad niet gekeken HOE het onderwerp aan bod komt alleen OF het aan bod komt. Voor de opleiding Bedrijfskunde blijkt dat de meeste modules van jaar 1 beter worden voorbereid door het vak Bedrijfseconomie dan het vak Economie (zie de afbeelding hieronder).

De aanwezige vo-docenten geven aan dat deze conclusie ze niet verbaasd en dat ze vinden dat leerlingen hierover tijdens hun profielkeuze in jaar 3 beter door decanen zouden moeten worden voorgelicht. Een van de docenten heeft de presentatie opgevraagd om hiermee op haar school het belang van het vak bedrijfseconomie te kunnen onderschrijven. Een van de vo-docenten vraagt waarom hbo opleidingen BE niet als voorwaarden opnemen voor toelating. De projectleider legt uit dat deze toelatingseisen landelijk worden vastgesteld. Het lastige is dat leerlingen moeten kiezen voor BE zonder dat ze het vak hebben gehad. Het zou een idee zijn om een mini cases aan te bieden in havo 3, voordat de keuze voor BE gemaakt wordt.

Afsluiting:

Afsluitende vraag: Is er nog een nieuwe vraag voor de werkgroep (bedrijfs)economie?

Een van de hbo-docenten zou graag een overzicht willen ontwikkelen van wat instromende studenten, die op de havo Economie en/of M&O/Bedrijfseconomie hebben gehad, beheersen. Wat kennen en kunnen ze nu echt? De vo-docenten geven aan dat je aan de hand van examenvragen uit oude examens een beeld zou kunnen schetsen.

We bedanken elkaar voor de interessante gesprekken en tips en besluiten verder te praten tijdens de borrel!

Voor vragen of meer informatie:

projectleider Mariska Oudwater

m.e.oudwater@hr.nl